

List razreži na posamezne naloge in jih prilepi v zvezek. Pod vsako nalogo napravi rešitev. Za boljšo predstavljivost si pomagaj s skico. Če naloge ne razumeš, si v učbeniku oglej teoretične osnove. Računaj z enotami. Uporabljalj svoj kalkulator!

A)

1. Kapaciteta nekega kondenzatorja je $5,0 \mu\text{F}$. Kaj to pomeni? Kako lahko spreminjamo kapaciteto ploščatega kondenzatorja?
2. Plošči kondenzatorja sta oddaljeni $5,6 \text{ cm}$, napetost med njima je 60 V . Naboj na posamezni plošči meri $0,5 \text{ mAs}$. Izračunaj silo, s katero se privlačita plošči.
3. Elektron vstopi v homogeno električno polje v smeri električnih silnic s hitrostjo v_0 . Opiši gibanje elektrona v električnem polju. Nariši skico.
4. Delec z maso $m = 6 \cdot 10^{-5} \text{ kg}$ in električnim nabojem $e = 3 \cdot 10^{-8} \text{ As}$ lebdi med ploščama kondenzatorja, ki sta postavljeni vodoravno. Izračunaj jakost električnega polja v kondenzatorju.

B)

1. Električni plošči kondenzatorja sta 3 mm narazen, površinska gostota naboja je $4,5 \cdot 10^{-7} \text{ As/m}^2$.
  - a) Kolikšna je električna poljska jakost v kondenzatorju?
  - b) Kolikšna sila deluje v tem polju na prašni delec z nabojem $1,0 \cdot 10^{-18} \text{ As}$?
  - c) S kolikšnim pospeškom se začne prašni delec gibati, če ima maso 10^{-12} g . Med elektrodama je vakuum, tako da ni zračnega upora.
  - d) V kateri smeri se giblje? Nariši skico in označi smer gibanja delca?
2. Med ploščama kondenzatorja, ki sta v zraku oddaljeni $2,0 \text{ cm}$, je homogeno električno polje z jakostjo 10^4 V/m . Površina kondenzatorske plošče je $5,0 \text{ dm}^2$. Influenčna konstanta je $\epsilon_0 = 8,9 \cdot 10^{-12} \text{ As/Vm}$.
  - a) Izračunaj kapaciteto kondenzatorja!
  - b) Kolikšna je napetost med ploščama?
  - c) Nariši, kako se spreminja električna potencial v kondenzatorju, če je negativna plošča ozemljena! Z negativne plošče se odtrga elektron in se pospeši proti pozitivni plošči kondenzatorja.
  - d) S kolikšno hitrostjo trči elektron v pozitivno ploščo, če je bila njegova začetna hitrost enaka 0 m/s ?
3. Proton vstopi v homogeno električno polje jakosti $E = 10^5 \text{ N/As}$. Zaustavi se na razdalji $0,5 \text{ m}$. Masa protona je $1,67 \cdot 10^{-27} \text{ kg}$, njegov naboj pa $+1,6 \cdot 10^{-19} \text{ As}$.
  - a) V kateri smeri glede na električne silnice moramo izstreliti proton? Nariši skico!
  - b) Kolikšna sila deluje na proton? S kolikšnim pojemkom se proton zaustavlja?
  - c) Kolikšna mora biti začetna hitrost protona, da se zaustavi na razdalji $0,5 \text{ m}$?
4. Ploščati kondenzator prejme naboj 150 As pri napetosti 20 kV . Površina vsake plošče je 16 dm^2 .
  - a) Kolikšen je razmik med ploščama?
  - b) Kolikšen naboj bi sprejel ta isti kondenzator pri enaki napetosti, če bi med plošči vstavili snov z dielektričnostjo 4 ? Kolikšna je jakost električnega polja pred vstavitvijo snovi?